

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 2. oktober 2009
Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2009-792-1021
Dok.: NJM40963

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1204 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. september 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1204 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes redegøre for mulighederne for at forældre kan få erstatning, når deres barn dør på grund af lægefejl, jf. artiklen "Patienterstatning lander hos justitsministeren" i Berlingske Tidende den 24. august 2009.”

Svar:

Erstatningsansvarsloven indeholder regler om udmåling af erstatning og godtgørelse for personskade og tab af forsørger. De erstatnings- og godtgørelsesposter, der kan indgå i skadelidtes erstatningsopgørelse, fremgår af loven. Er ofret afgået ved døden, kan der tilkendes forsørgertabserstatning samt overgangsbetrag og godtgørelse til efterladte.

Afgørelsen af, hvilke erstatnings- og/eller godtgørelsesposter som kan kræves erstattet og med hvilke beløb, afhænger af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, herunder hvilket tab der er lidt.

Forældre til barnet kan normalt få tilkendt erstatning for rimelige begravelsesudgifter og for tab af forsørger, såfremt barnet har bidraget økonomisk til sine forældres forsørgelse, jf. erstatningsansvarslovens § 12 og Østre Landsrets afgørelse optrykt i U 1976.876 Ø.

Der vil eventuelt også kunne blive tale om erstatning til efterladte for personskade i form af psykisk mén som følge af et dødsfald. I en dom optrykt i U 2007.1562 H har Højesteret udtalt, at der i visse tilfælde vil kunne ydes personskadeerstatning til andre end direkte skadelidte, men at det efter Højesterets opfattelse må være en betingelse, at den pågældende er blevet påført en egentlig psykisk lidelse, som rækker ud over sorg og savn.

Efter erstatningsansvarslovens § 26 a kan der endvidere tilkendes godtgørelse for ikke-økonomisk skade til efterladte. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

§ 26 a. Den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed forvolder en andens død, kan pålægges at betale en godtgørelse til efterlevende, der stod den afdøde særlig nær.

Stk. 2. Ved vurderingen af, om der skal betales godtgørelse efter stk. 1, og ved fastsættelsen af godtgørelsens størrelse, skal der lægges særlig vægt på karakteren af skadevolderens

handling og på den lidelse eller krænkelse, som må antages at være påført den eller de efterlevende.

Det fremgår af bemærkningerne til den pågældende bestemmelse, at den i første række omfatter ægtefælle og samlever samt forholdet mellem forældre og deres hjemmeboende og/eller mindreårige børn. Er der tale om voksne børn, der er flyttet hjemmefra, vil der derimod i almindelighed ikke være grundlag for at tilkende en godtgørelse i anledning af barnets eller en af forældrenes død, medmindre de pågældende må antages at have bevaret en helt særlig tilknytning, eller barnet f.eks. først er flyttet hjemmefra umiddelbart før dødsfaldet.

Efter § 26 a er der således som udgangspunkt mulighed for, at forældre til hjemmeboende og/eller mindreårige børn, der afgår ved døden, kan få tilkendt en godtgørelse, hvis dødsfaldet er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

I de almindelige bemærkninger til det pågældende lovforslag fra 2002 (Folketingstidende 2002-03, Tillæg A, side 83 ff.) er det bl.a. anført om afgrænsningen af bestemmelsens anvendelsesområde og baggrunden herfor, at ethvert dødsfald indebærer en betydelig følelsesmæssig belastning for de efterladte i form af sorg, savn, psykisk smerte mv. Det gælder både dødsfald, der skyldes sygdom eller lignende, og dødsfald, der skyldes en ansvarspådragende handling, hvor der findes en erstatningsansvarlig skadevolder. Så godt som alle mennesker vil på et eller andet tidspunkt opleve at miste en nær pårørende eller en anden nærtstående, og de efterlattes sorg og savn må i almindelighed antages at være det samme, uanset om den pågældende f.eks. døde som følge af pludselig sygdom, hvor ingen kan gøres ansvarlig, eller blev dræbt i en færdselsulykke, hvor der findes en erstatningsansvarlig skadevolder.

Det anføres, at der derfor ikke er grundlag for at indføre en generel regel om godtgørelse til efterlattede ved ethvert dødsfald, der skyldes en ansvarspådragende handling. En sådan generel godtgørelse ville endvidere antagelig i vidt omfang blive oplevet som en almindelig forhøjelse af erstatningsniveauet ved dødsfald og ikke som en særskilt kompensation for psykisk lidelse og smerte mv. som følge af dødsfaldet.

Det anføres endvidere, at et dødsfald imidlertid kan ske under så kvalificerende omstændigheder, at det typisk vil indebære en helt særlig følelsesmæssig belastning for de efterlattede. Dette gælder f.eks. forsætligt

drab, hvor de efterlattes psykiske smerte og lidelse i almindelighed må antages at blive forstærket som følge af deres viden om, at en nærtstående forsætligt er blevet dræbt – navnlig hvis drabet er begået under voldsomme og brutale omstændigheder. I sådanne tilfælde må det i almindelighed også anses for påregneligt for skadevolderen, at de efterladte påføres en særlig psykisk belastning.

På denne baggrund er erstatningsansvarslovens § 26 a afgrænset således, at godtgørelsesreglen gælder for dødsfald, der er sket under sådanne kvalificerende omstændigheder, at der må antages at være tale om en særlig følelsesmæssig belastning for og/eller krænkelse af de efterladte.

Ved vurderingen af, om der skal tilkendes en godtgørelse - samt ved udmålingen af en eventuel godtgørelse - skal der ifølge bemærkningerne til bestemmelsen herudover lægges særlig vægt på karakteren af skadevolderens handling og på den lidelse eller krænkelse, som må antages at være påført de efterladte.

Er der tale om forsætligt drab, er det således udgangspunktet, at der tilkendes en godtgørelse til de efterladte, idet et drab i almindelighed indebærer en helt ekstraordinær belastning for og krænkelse af de efterladte.

Med hensyn til dødsfald, der er forvoldt ved grov uagtsomhed, er det forudsat, at der i almindelighed ud over den grove uagtsomhed skal foreligge konkrete omstændigheder, som må antages at indebære en særlig belastning for og/eller krænkelse af de efterladte. Der kan bl.a. lægges vægt på, om dødsfaldet er forvoldt på en særlig brutal og/eller krænkende måde, f.eks. at ofret har været udsat for omfattende vold eller seksuelle overgreb inden døden eller er død på en særlig pinefuld måde. Der kan også lægges vægt på, om de efterladte har været til stede, da ofret blev dræbt, eller er kommet til stede umiddelbart efter. Hvis skadevolderens adfærd har været af særlig grov karakter og f.eks. må betegnes som grov hensynsløshed, kan dette i sig selv tale for, at der tilkendes de efterladte en godtgørelse.

Justitsministeriet har i foråret 2009 iværksat en undersøgelse af den praktiske anvendelse af reglen i erstatningsansvarslovens § 26 a. I den forbindelse har Justitsministeriet anmodet om oplysninger fra forskellige myndigheder og organisationer.

Justitsministeriet forventer, at en redegørelse om resultatet af undersøgelsen vil kunne fremsendes til Folketingets Retsudvalg inden udgangen af 2009. Redegørelsen vil også vedrøre spørgsmålet om, hvorvidt der eventuelt kan være anledning til at overveje lovændringer.